

חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995*

הגדרות

1. בחוק זה -

"אגרה" - תשלום לפי חוק זה עבור נסיעת רכב בכביש אגרה;

"דרך" - תוואי למעבר רכב, הולכי רגל או בעלי חיים, לרבות מסילת ברזל, מחלף, גשר, מנהרה, אי תנועה, תעלה, חפיר ומעביר מים בצד הדרך או מתחת לה, ולרבות מיתקנים שבתוואי הדרך: קיר תומך, קיר או סוללה למניעת רעש, אבן שפה, גדר, מחסום, מעקה, עמוד תאורה, רמזור, תחנה לאיסוף ולהורדת נוסעים, תחנת המתנה לרכב, ספסלי ישיבה, מיתקן לגביית אגרה, מבנה מנהלה, מיתקן למניעת מפגעים סביבתיים, מיתקן לאיסוף אשפה, עמדת קריאה לעזרה, תמרור וכן כל מתקן אחר הדרוש לתפעול תקין של הדרך;

"כביש" - חלק הדרך המיועד לנסיעת רכב;

"כביש אגרה" - כביש שלגביו נחתם חוזה זכיון לפי חוק זה, שיתיר לבעל הזכיון לגבות אגרה ממי שמבקש לנסוע ברכב בכביש;

"כביש ארצי לישראל" - כביש מס' 6 כפי שהוא מסומן בתכנית מיתאר ארצית מס' 3א וכפי שתהיה בתוקף מעת לעת, לרבות המחלפים וקטעי הרכיבים המסומנים בתכנית האמורה כחלק מתוואי הכביש;

"חוזה זכיון" - חוזה בין הממשלה בשם המדינה לבין בעל זכיון לפי סעיף 4;

"רכב" - כמשמעותו בפקודת התעבורה¹.

2. כביש ארצי לישראל, בקטע שבין כביש מס' 3 לבין כביש מס' 65 כפי שכבישים אלה מסומנים בתכנית מיתאר ארצית מס' 3, יהיה כביש אגרה, מיום שנחתם לגביו חוזה זכיון לפי הוראות חוק זה; הממשלה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאית להחליט כי קטעים נוספים של כביש ארצי לישראל יהיו כבישי אגרה; החלטה לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

קביעת כביש אגרה

3. (א) בעל הזכיון יהיה חברה הרשומה בישראל, אשר נבחרה מבין המציעים שנמצאו מתאימים במכרז פומבי; שר האוצר, שר הבינוי והשיכון ושר התחבורה (בסעיף זה - השרים), באישור הממשלה, יורו על תנאי המכרז ואופן ניהולו.

בחירת בעל זכיון

(ב) נערך מכרז פומבי כאמור בסעיף קטן (א) ולא נמצא זוכה, רשאים השרים, באישור הממשלה, לקבוע כי הזכיון יינתן לחברת כביש חוצה ישראל בע"מ; קביעה כאמור טעונה אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(ג) התקופה המרבית של חוזה הזכיון לפי חוק זה וכן סכום האגרה המרבי או הנוסחה לחישוב סכום האגרה המרבי והדרך לעדכון, לפי הענין, כפי שייכללו בתנאי המכרז, טעונים אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

4. חוזה הזכיון יקבע את זכותו של בעל הזכיון לגבות ולקבל אגרה ויכלול את חובותיו וזכויותיו של בעל הזכיון לענין כביש האגרה והדרך שבה הוא עובר, לרבות את אלה -

חוזה הזכיון

(1) תכנונם, בנייתם ובכלל זה שיקום נופי, אחזקתם הפעלתם ושיפורם;

(2) מניעת מפגעים סביבתיים ובטיחותיים;

* נתקבל בכנסת ביום ד' באב התשנ"ה (31 ביולי 1995); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בחצעות חוק 2406, מיום כ"א בסיון התשנ"ה (19 ביוני 1995), עמ' 487.
¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; סי"ח התשנ"ה, עמ' 346.

- (3) חובת ביטוח מתאים, לרבות לצד ג';
- (4) תקופת חוזה הזכיון בכפוף להוראות סעיף 3(ג);
- (5) סכומי האגרה המרביים או הנוסחה לחישוב הסכומים המרביים של האגרה, והדרך לעדכון, לפי הענין, בכפוף להוראות סעיף 3(ג);
- (6) תשלום תמורה לבעל הזכיון בשל אי גביית אגרה על ידיו עקב הוראות צו לפי סעיף 8 או עקב אירוע חירום לפי סעיף 9(ב).
5. (א) זכויותיו וחובותיו של בעל הזכיון לפי חוזה הזכיון ניתנות להעברה או לשיעבוד, אולם: העברתן או שיעבודן טעונות הסכמה מראש של שר האוצר.
- (ב) העברת שליטה בבעל הזכיון טעונה הסכמה מראש של שר האוצר; לענין זה, "שליטה" – כהגדרתה בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.²
6. (א) בעל הזכיון יקבע את סכומי האגרה; סכומי האגרה יכול שייקבעו ביחס למרחק הנסיעה, ויכול שיהיו שונים בשעות מסוימות, בימים מסוימים או בהתאם לסוג הרכב, הכל בכפוף לתנאי חוזה הזכיון ולסכומים המרביים שנקבעו בו.
- (ב) בעל הזכיון יהיה רשאי לתת הנחות או לפטור רכב מתשלום אגרה, הכל לפי אמות מידה שיקבע; אמות המידה יפורסמו בדרך שיוורה שר התחבורה.
- (ג) הודעה על סכומי האגרות ועל כל שינוי בהם תפורסם ברשומות ובדרך נוספת שיוורה שר התחבורה.
7. לבעל הזכיון יהיו נתונות, לענין הפעלת כביש האגרה, הסמכויות הבאות –
- (1) סמכות של רשות תימרון מקומית כמשמעותה בפקודת התעבורה;
- (2) סמכויות להצבה, להפעלה ולהחזקה של מיתקנים ומכשירים לגביית אגרה.
8. שר הבטחון, בהסכמת שר התחבורה ושר האוצר, רשאי, אם ראה שהדבר חיוני מטעמי בטחון המדינה, להורות בצו כי הנסיעה בכביש האגרה או בחלק ממנו, תהיה ללא תשלום אגרה לכל כלי הרכב או לכלי רכב מסוימים; צו לפי סעיף זה יהיה בתוקף לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים, אלא אם כן הוארך לפי סעיף זה מעת לעת; צו לפי סעיף זה אינו טעון פרסום ברשומות.
9. (א) בעל הזכיון או מי מטעמו לא ימנעו נסיעת רכב בכביש האגרה אלא בשל אי תשלום אגרה שיש לשלמה לפי חוק זה, או בשל הוראה אחרת לפי פקודת התעבורה החלה גם לענין כביש האגרה.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא יגבה בעל הזכיון אגרה ולא ימנע שימוש בכביש האגרה או בחלק ממנו, אם הורה לו זאת מפקד מרחב של משטרת ישראל, עקב התרחשות של אירוע חירום; הוראה כאמור יכול שתינתן בכל דרך שימצא המפקד לנכון; בסעיף קטן זה, "אירוע חירום" – לרבות תאונת דרכים, פיגוע חבלני ופגעי טבע.
- (ג) שר התחבורה ושר האוצר, בהסכמת שר הבטחון ושר המשטרה, ובאישור הממשלה, יקבעו הוראות באשר לשימוש בכביש האגרה או בחלק ממנו על ידי רכב של צבא הגנה לישראל ושל משטרת ישראל כשהם בתפקיד, לרבות תשלום בעד הנסיעה בו.
10. על אף הוראות סעיף 9(א) לא ימנע בעל הזכיון כניסה לכביש האגרה ולא יעכב או ימנע נסיעה או שהייה בו של אמבולנס, רכב של משטרת ישראל או של צבא הגנה לישראל,

² ס"ח התשכ"ח, עמ' 234; התשנ"ה, עמ' 344.

רכב כיבוי שריפות ורכב לטיפול בחומרים מסוכנים של המשרד לאיכות הסביבה, כשהם מפיצים בפנס מיוחד אור מהבהב ומשמיעים אות אזעקה בפעמון או בסירנה.

סיום חוזה הזכיון

11. הסתיים חוזה הזכיון, בשל הפרה או בשל סיבה אחרת, קודם לסיום התקופה הקבועה בו, יפעלו שר הבינוי והשיכון ושר האוצר, באישור הממשלה, למתן זכיון לבעל זכיון חדש, ליתרת התקופה; עד לבחירת בעל זכיון חדש, ולא יאוחר משלוש שנים מן המועד שבו הסתיים כאמור חוזה הזכיון, תהיה הממשלה רשאית לגבות אגרה בשיעורים ובתנאים שלפיהם היה רשאי בעל הזכיון לגבותה.

12. (א) המדינה, בעל הזכיון או מי מטעמם, לפי הענין, רשאים –

סמכויות לענין סרבן תשלום

(1) למנוע כניסה לכביש האגרה ממי שלא שילם אגרה שהוא חייב בתשלומה לפי חוק זה, וכן לעכב יציאה מכביש האגרה של רכב שבשלו לא שולמה אגרה כאמור;

(2) לדרוש ממי שלא שילם אגרה כאמור בפסקה (1) לפנות את רכבו מכביש האגרה לדרך שיוורו לו; לא מילא אחר הדרישה – לגרום לפינוי רכבו ולחייבו בהחזר ההוצאות הכרוכות בכך;

(3) לתבוע ממי שלא שילם אגרה כאמור בפסקה (1) את האגרה שהוא חייב בתשלומה, החזר הוצאות ופיצוי בשל נזק שנגרם.

(ב) שר התחבורה רשאי לקבוע הוראות לענין החזר ההוצאות והפיצוי לפי סעיף קטן (א)(2) ו-(3).

13. מי שלא שילם אגרה שהוא חייב בתשלומה לפי חוק זה, דינו – הקנס הקבוע בסעיף 62 לפקודת התעבורה לעבירת קנס שבית המשפט דן בה.

עונשין

14. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות כל דין אחר, ובכלל זה הוראה המסמיכה לפעול לפי כל דין בכל ענין שחוק זה דן בו, אם הפעולה נדרשת –

שמירת דינים

- (1) למניעת סכנה או נזק, לגוף או לרכוש;
- (2) למניעת פגיעה באיכות הסביבה או למניעת נזק לסביבה;
- (3) מטעמי בטיחות;
- (4) מטעמי בטחון המדינה.

15. הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה.

דין המדינה

16. שר הבינוי והשיכון ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהסכמת שר האוצר ושר התחבורה, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות

17. הוראות סעיף 5(ג) לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951³, לא יחולו לענין כביש האגרה.

סייג לתחולה

18. חוק זה יפורסם ברשומות תוך 30 ימים מקבלתו.

פרסום ברשומות

בנימין (פואד) בן אליעזר
שר הבינוי והשיכון

יצחק רבין
ראש הממשלה

שבח וייס
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

³ ס"ח התשי"א, עמ' 52; התשמי"ט, עמ' 76.